

Apor Vilmos Katolikus Főiskola
Óvodapedagógus szak
nappali tagozat

***Gyakorlati képzési útmutató
óvodapedagógus szakos, nappali tagozatos hallgatók
részére***

TARTALOM

<i>A gyakorlati képzés óra~és vizsgaterve</i>	5
<i>A gyakorlóóvodák elérhetőségei</i>	6
<i>A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):</i>	7
<i>A gyakorlati képzés feladatai</i>	9
<i>A gyakorlati képzés formái</i>	10
Óvodai bemutató 1-3.	10
Óvodai gyakorlat 1-5.	10
Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. általános előírásai	10
A zárótevékenységek rendje	11
<i>Az óvodalátogatás általános szempontjai</i>	12
<i>A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása</i>	13
<i>Az Óvodai gyakorlat 1-5. feladatai</i>	14
<i>A hospitálási napló vezetésének szempontjai</i>	17
<i>A hallgató egyéni hospitálásaira vonatkozó dokumentáló munka szempontjai</i>	21
<i>A játékszituáció-elemzés általános szempontjai</i>	22
<i>A családlátogatás megfigyelési szempontjai</i>	23
<i>A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai</i>	24
<i>A gyakorlatvezető oktató feladatai</i>	25
<i>Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez</i>	26
A játéktevékenységekben, gondozásban, és a munkajellegű tevékenységekben folyó pedagógusi munka megközelítési szempontjai	26
A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai	27
Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban	28
Mozgás	28
Anyanyelvi-irodalmi nevelés (vers, mese)	28
Rajzolás, mintázás, kézimunka	29
Ének-zene, énekes játékok	29
A külső világ tevékeny megismerése	30
<i>A hallgatói önértékelés rövid szempontsora</i>	31
<i>A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai</i>	32
<i>A zárótevékenység jegyzőkönyve</i>	33
<i>Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4.</i>	36
<i>Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. hallgatói feladatai</i>	37

A hallgató feladatai az óvodában az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. során:	_____ 37
A bölcsődei hospitálás általános előírásai az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1. során:	_____ 39
A bölcsődei megfigyelés szempontjai:	_____ 39
Az általános iskolai hospitálás általános előírásai az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2. során:	_____ 40
Az általános iskolai (alsó tagozatos, lehetőleg első osztályos) megfigyelés szempontjai:	_____ 40
Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai	_____ 41
A hallgató jellemzésének szempontjai	_____ 41
Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve	_____ 42

Kedves Hallgató!

Ön az óvodapedagógusi hivatást választotta.

A pályához szükséges ismeretek és képességek kialakításában az óvodai gyakorlat szerepe legalább olyan jelentős, mint az elméleti tárgyak tartalmának elsajátítása. A gyakorló óvoda tisztelettel és szeretettel várja Önt. Az óvodai gyakorlati munkáját a szakvezető óvodapedagógusok fogják három éven keresztül irányítani és segíteni.

Ez az útmutató az Ön gyakorlati képzésének feladatairól ad tájékoztatást. Kérjük, hogy a képzés teljes ideig őrizze meg, mert tartalmazza azt a tematikát és szempontrendszert, amely szerint végezni fogja gyakorlati munkáját.

Örömteli és sikeres munkát kívánunk:

Vác, 2017. szeptember 1.

Bartha Enikő
főiskolai tanársegéd
gyakorlati képzési koordinátor
bartha.eniko@avkf.hu

dr. Zóka Katalin
főiskolai tanár
szakfelelős
katalin.zoka@t-online.hu

A gyakorlati képzés óra-és vizsgaterve

Tantárgy	1. ea.	1. gy.	1. kr.	2. ea.	2. gy.	2. kr.	3. ea.	3. gy.	3. kr.	4. ea.	4. gy.	4. kr.	5. ea.	5. gy.	5. kr.	6. ea.	6. gy.	6. kr.	Óra ea./hét	Óra gy/hét	Hetek száma	Óra ea./félév	Óra gy/félév	Óra össz.	Kredit	F. zárás	Előfeltételek (tantárgynév)
Óvodai gyakorlat 1. megfigyelés, hospitálás, gondozás	0	25	1																0	25	1	0	25	25	1	gyj	
Óvodai gyakorlat 2. gondozás, játék				0	25	1													0	25	1	0	25	25	1	gyj	Óvodai gyakorlat 1., A játék a nevelésben, Komplex pedagógia 2.
Óvodai gyakorlat 3. játék, rajzolás, mintázás, kézimunka, mese, vers							0	25	2										0	25	1	0	25	25	2	gyj	Óvodai gyakorlat 2., Tudami és anyanyelvi nevelés módszertana 2., Vizuális nevelés és módszertana 1., Óvodai bemutató 1.
Óvodai gyakorlat 4. játék, ének-zene, külső világ										0	25	2							0	25	1	0	25	25	2	gyj	Óvodai gyakorlat 3., Környezeti nevelés és módszertana, Ének-zene és módszertana 2., Óvodai bemutató 2.
Óvodai gyakorlat 5. játék, mozgás, matematika													0	25	2				0	25	1	0	25	25	2	gyj	Óvodai gyakorlat 4., Testnevelés és módszertana 2., Matematikai nevelés és módszertana 2., Óvodai bemutató 3.
Zárótevékenység																0	25	6	0	25	1	0	25	25	6	s	Óvodai gyakorlat 5., Óvodai bemutató 3., Összefüggő külső szakmai gyakorlat 4.
Óvodai bemutató 1. ének-zene; vers-mese	0	5	0																0	5	2	0	10	10	0	a	
Óvodai bemutató 2. rajz-mintázás; külső világ				0	5	0													0	5	2	0	10	10	0	a	
Óvodai bemutató 3. matem. jellegű tapaszt. szerzés; mozgás							0	5	0										0	5	2	0	10	10	0	a	
Komplex egyéni gyakorlat 1. bölcsődei - óvodai hospitálás				0	25	2													0	25	2	0	50	50	2	gyj	A játék a nevelésben, Komplex pedagógia 2.
Komplex egyéni gyakorlat 2. ált.iskolai-óvodai hospitálás							0	25	2										0	25	2	0	50	50	2	gyj	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1., A játék a nevelésben, Komplex pedagógia 2.
Komplex egyéni gyakorlat 3.										0	25	4							0	25	2	0	50	50	4	gyj	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2.
Komplex egyéni gyakorlat 4.													0	25	4				0	25	2	0	50	50	4	gyj	Összefüggő külső szakmai gyakorlat 3.
Kötelező gyakorlati képzés – összesen	0	30	1	0	55	3	0	55	4	0	50	6	0	50	6	0	25	6	0	265	–	0	380	380	26		

Az Óvodai gyakorlat 1-5. és az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. kurzusokból legfeljebb 2 tölthető külföldi óvodákban.

A gyakorlóóvodák elérhetőségei

Játékvár Óvoda

1065 Budapest, Lendvay u. 24.
tel: 06(1)353-1605
Óvodavezető: Horváth Zoltánné
e-mail: jatekvar@jatekvarovoda.hu
gyakorlatvezető tanár: Dr. Zóka Katalin

Patrona Óvoda

1064 Budapest Szondi utca 65
+36-30-559-5557 // 06-1-312-3513 // Fax/tel.: 06-1-331-1718
Óvodavezető: Farkasné Egyed Zsuzsanna
e-mail: patronaovi@enternet.hu
gyakorlatvezető tanár: Dr. Zóka Katalin

Kéz A Kézben Óvoda

2112 Veresegyház, Széchenyi tér 2.
Óvodavezető: Harcos Györgyné
tel: 06(28)589-871
gyakorlatvezető tanár: Bartha Enikő

német nemzetiségi szakirány gyakorlóóvodája
HABAKUKK Alapítványi Bölcsőde, Óvoda
1022 Budapest, Marczibányi tér. 16.
tel: 36(30)9588-629
e-mail: habakukk@t-online.hu
Óvodavezető: Tolnay Katalin
Gyakorlatvezető tanár: Bitter Noémi

A gyakorlati képzés felépítése (rövidítve):

- I. félév:* **Óvodai gyakorlat 1.: 5 nap** óvodai **hospitálás**, ismerkedés az óvodai csoport életével, bekapcsolódás a **gondozási feladatok** ellátásába;
Óvodai bemutató 1. (2 péntek/félév; ének-zene, vers-mese)
- II. félév:* **Óvodai gyakorlat 2.: 5 nap** óvodai **hospitálás**, **nevelői feladatok ellátása**, a **gondozási** tevékenységek önálló ellátása a csoport szokás- és napirendjének ismeretében, a **játéktevékenységek** feltételeinek biztosítása,
Óvodai bemutató 2. (2 péntek/félév; rajz – mintázás - kézimunka, külső világ tevékeny megismerése)
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1. (2 hét/10 munkanap) bölcsődei hospitálás+óvodai gyakorlat
- III. félév:* **Óvodai gyakorlat 3.: 5 nap** óvodai **hospitálás**, **nevelői feladatok ellátása**, a **gondozási** tevékenységek önálló ellátása a csoport szokás- és napirendjének ismeretében, a **játéktevékenységek** és a **munkajellegű tevékenységek** feltételeinek biztosítása, a **vers-mese; rajzolás-mintázás-kézimunka** tevékenységek keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
Óvodai bemutató 3.: (2 péntek/félév; külső világ-matematikai jellegű tapasztalatszerzés, mozgás)
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2. (2 hét/10 munkanap) általános iskolai (alsó tagozatos hospitálás+óvodai gyakorlat
- IV. félév:* **Óvodai gyakorlat 4.: 5 nap** óvodai **hospitálás**, **nevelői feladatok ellátása**, a **gondozási** tevékenységek önálló ellátása a csoport szokás- és napirendjének ismeretében, a **játéktevékenységek** és a **munkajellegű tevékenységek** feltételeinek biztosítása, az **ének-zene, énekes játék; a külső világ tevékeny megismerése a környezeti nevelés** keretén belüli komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása;
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 3. (2 hét/10 munkanap) óvodai hospitálás
- V. félév* **Óvodai gyakorlat 5.: 5 nap** óvodai **hospitálás**, **nevelői feladatok ellátása**, a **gondozási** tevékenységek önálló ellátása a csoport szokás- és napirendjének ismeretében, a **játéktevékenységek** és a **munkajellegű tevékenységek** feltételeinek biztosítása, a **mozgás** keretén belül komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezése, szervezése, irányítása, a **külső világ tevékeny megismerése, a matematikai jellegű tapasztalatszerzés** terén komplex képességfejlesztési és ismeretszerzési tevékenységek tervezése, szervezése, irányítása;
Összefüggő külső szakmai gyakorlat 4.(2 hét/10 munkanap) óvodai hospitálás

VI. félév: a kihúzott tevékenységek előre **megadott témaköréből** komplex képességfejlesztés és ismeretszerzés tervezésével, szervezésével, irányításával a **zárótevékenység** teljesítése.

A gyakorlati képzés feladatai

- a hivatástudat megalapozása és kialakítása
- pedagógiai készségek és képességek fejlesztése
- a szakmai műveltség és a gyakorlati ismeretek szintézise
- gyermekcentrikus szemléletmód formálása
- az óvoda életének megismerése, a nevelői feladatok gyakorlása
- az óvodai nevelés dokumentumainak megismerése: Alapprogram, helyi nevelési program, IMIP, SZMSZ,
- az óvodai élet szokásai: az óvodai szokások, a napirend, a hetirend, felépítésük módjainak megismerése
- a gyermeki tevékenységek tervezése szervezése, ellenőrzése, értékelése
- a tanítási-tanulási folyamat tevékenységének tervezése szervezése, irányítása, ellenőrzése,
- kapcsolat kialakítása az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal
- kapcsolat kialakítása a szülőkkel
- kapcsolat kialakítása egyéb társintézményekkel

A gyakorlati képzés formái

Óvodai bemutató 1-3.

Az **Óvodai bemutató 1-3.** (csoportos bemutatók) rendjét, időbeosztását minden hallgató félévénként megkapja. Az **Óvodai bemutatókhoz** kapcsolódó szempontokat az óvodapedagógusok adják meg, ha szükséges, egyeztetve a módszertant oktató tanárral. A gyakorlatokat a szakvezető óvodapedagógus és a gyakorlatvezető tanár irányításával megbeszélések követik.

Óvodai gyakorlat 1-5.

Az **Óvodai gyakorlat 1-5.** (egyéni gyakorlat+csoport előtti hallgatói tevékenység) célja, hogy az elméletben tanult módszertani stúdiumokhoz kapcsolódva lássák a hallgatók a gyakorlati megvalósítás lehetőségeit.

Az **Óvodai gyakorlat 1-5.** (egyéni hospitálás, gyakorlat) rendjét, időbeosztását minden hallgató a félévkezdéskor megtalálja a főiskola honlapján és a **Tanulmányi Osztály** hirdető falán.

A egyéni hospitálás, gyakorlat ideje 5 nap.

1 nap = 5óra

A II., III., IV., V. félévben az óvodai gyakorlatok **ötödik napján a hallgató csoport előtti tevékenységet** vezet, melyet megbeszélés követ. A csoport előtti hallgatói tevékenységet követő megbeszélés résztvevői: a gyakorlatukat abban a csoportban végző hallgatók, a szakvezető óvodapedagógus(ok), esetenként az óvoda vezetője és a gyakorlatvezető tanár, esetleg a csoport által meghívott oktató vagy óvodai szakember.

A csoport tematikus beszélgetőcsoport, a csoport a pszichológiai gyakorlatban megfogalmazott szabályok szerint működik (titoktartási kötelezettség, a megszólalás és a hallgatás joga, őszinteség és tapintat kérdése, stb.).

A csoport feladata: a közösen látottak elemzésével segítse elő

- az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazását,
- az árnyalt szakmai szemléletmód fejlődését,
- a reális, de tapintatos véleménynyilvánítás formáinak elsajátítását,
- a helyes önértékelésre való képesség alakítását,
- a csoporttársak egymással és a szakvezető óvodapedagógussal, gyakorlatvezető tanárral való kapcsolatának mélyülését.

Fokozatosan alakuljon ki olyan szakmai műhely, amelyet a csoport minden egyes tagja biztos szakmai háttérnek érezhet, és amely minden tag szakmai kompetenciájának erősödéséhez hozzájárul.

Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. általános előírásai

Az **Összefüggő külső szakmai gyakorlat** javasolt félévei: II., III., IV. és V.

A gyakorlat ideje: 2x25 óra=50 óra (2x5 nap)

1 nap = 5 óra.

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többin a megfelelő összóraszám teljesítéséhez szükséges óraszámot). A 10 napból legalább 5 délelőtti műszak legyen. A hallgató az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az intézmény vezetőjének. A hallgató a befogadó intézmény (**bölcsőde, általános**

iskola) és a gyakorlati lehetőséget biztosító óvoda szokás- és szabályrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához kulturáltan alkalmazkodják.

Javasoljuk, hogy az óvodai gyakorlatokat lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltsse le, de ez nem kötelező előírás, lehetőség van a négy gyakorlati képzési kurzus különböző intézményekben való teljesítésére is. Mivel a gyakorlat az óvodapedagógus oklevél megszerzéséhez szükséges, ezért a családi napközi, játszóház és más ellátási forma nem felel meg a gyakorlat teljesítésére.

A zárótevékenységek rendje

A hallgatók a hatodik félévében a képzési tervben előírt zárótevékenységet teljesítik, amelynek érdemjegye a záróvizsga eredményébe beleszámít. A **tevékenységi területet** a zárótevékenységet megelőző félévben (őszi félév) a **gyakorlóóvodában** húzza ki a hallgató. A húzás lebonyolítását a gyakorlatvezető tanár és a szakvezető óvodapedagógusok felügyelik. A gyakorlatvezető tanár, a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók aláírásával hitelesített húzási táblázat eredeti példányát a gyakorlatvezető oktató eljuttatja a Tanulmányi Osztályra. Az összes érintett gyakorló óvoda zárótevékenységekkel kapcsolatos teljes és hiteles dokumentációját (kinyomtatott és elektronikusan rögzített) Bartha Enikő, gyakorlati képzési koordinátor, a német nemzetiségi szakirányosoknak Bitter Noémi tanárnő és a Tanulmányi Osztály munkatársa továbbítja a szakfelelősnek.

Az **óvoda helyi nevelési programjához igazodóan a pontos témát az óvodában** kapja meg a hallgató a zárótevékenység hete előtt legkésőbb három héttel, hogy legyen ideje a felkészülésre.

A zárótevékenységet megelőző négy napos hospitálás és az ötödik napon a vizsga a főiskola gyakorlóóvodájában történik. A hallgató a zárótevékenység tervéről vázlatot készít. A zárótevékenységet a szakvezető óvodapedagógus értékeli a hallgató tervezete és egész heti munkája alapján, melyről jegyzőkönyvet is készít. A főiskola oktatói számára a zárótevékenység nyilvános, a főiskolai oktatók a vizsganapon jelen lehetnek, részt vehetnek az értékelésben. A zárótevékenység értékeléséről jegyzőkönyv készül.

A sikertelen (elégtelenre értékelt) zárótevékenység miatt ismételt zárótevékenység bizottság előtt zajlik, melynek vizsgabizottsági tagjaként jelen van és értékeli a hallgatói munkát: a szakvezető óvodapedagógus és a főiskola megbízott oktatója.

1 nap = 5 óra.

Az óvodalátogatás általános szempontjai

A hallgató az óvodai tevékenységek ellátásában vesz részt az előzőekben megadott tartalmi és formai elvárások, szempontok szerint és alkalmazkodva az óvoda helyi nevelési programjához.

A hallgató mind az egyéni, mind a csoportos, mind pedig a külső óvodai gyakorlaton köteles pontosan megjelenni, az óvoda szokásainak megfelelő, kényelmes, esztétikus, tiszta öltözetben.

A hallgató csak orvosi igazolással hiányozhat a gyakorlatról. Betegség esetén távolmaradását köteles az óvodapedagógusnak telefonon bejelenteni. Hiányzását – mind a belső, mind a külső óvodai gyakorlatról – a gyakorlati képzési irodában is be kell jelenteni, reggel 8 óráig. A hiányzás mértékét a TVSZ szabályozza. A gyakorlatra is – mint minden stúdiumra – a hallgató aláírást kap. Az aláírás akkor adható meg, ha a hiányzás nem lépi túl a TVSZ által megszabott mértéket. A félév lezárásának feltétele a gyakorlat teljesítése, tehát a megszabott időkereten túllépő **hiányzást pótolni kell**, amennyiben a szorgalmi időszak, illetve az óvoda időbeosztása ezt az adott félévben lehetővé teszi. **Ha erre nincs mód, akkor a következő félév(ek)ben kell teljesíteni, de így a gyakorlati képzés mintatanterv szerinti, a félévekhez tartozó tanegységeinek teljesítése csúszik, mivel a gyakorlati képzés elemei hierarchikusan épülnek egymásra, vagyis az előfeltétel(ek) hiányában nem vehető fel az adott félévhez tartozó tanegység. (!)**

Az óvodában naponta eltöltendő időt a táblázat tartalmazza, ezt az időtartamot is be kell tartani. Indokolt esetben (családi okok, betegség, ...) az óvodapedagógussal előre megbeszélve a hallgató kérheti a gyakorlat idejének módosítását, illetve a cserét egy másik hallgatóval a hallgatótárs beleegyezésével.

Az egyes félévekre vonatkozó gyakorlati, elemző, önelemző és írásos feladatokat egyaránt kötelező teljesíteni. Az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus mindezeket együttesen veszi figyelembe.

Bármilyen szakmai probléma felmerülése esetén a hallgató kérheti az óvodapedagógus, a gyakorlatvezető tanár, a szakmódszertanokat oktató tanárok és a szakfelelős segítségét.

A szakvezető óvodapedagógus munkaköri leírása

- Ismerje és tartsa tiszteletben az AVKF küldetésnyilatkozatának üzenetét és szellemiségét.
- Kövesse az óvodapedagógia szakmai változásait, olvassa a szaklapokat, legyen tájékozott az aktuális szakmai kérdésekben.
- Tartsa a kapcsolatot a főiskolát és a szakot képviselő gyakorlatvezető oktatóval, szakfelelőssel és a szakon tanító oktatókkal. A kapcsolat kiépítésében, fenntartásában segítenek a gyakorlatvezető tanárok és a szakfelelős.

- Félévenként megtart egy-egy bemutatót, amelynek módszertani vonatkozásait, ha szükséges, egyeztetni a gyakorlatvezető tanárral és/vagy a főiskola módszertant oktató tanáraival. A bemutatókhoz megfigyelési szempontsört állít össze a hallgatók számára.

- Irányítja és segíti hallgatói csoportja minden tagját a gyakorlati képzési feladatok megvalósítása érdekében. E szerint:
  - ellenőrzi és értékeli a hospitálási füzetek tartalmát (megfigyelések, vázlatok),
  - értékeli a játékszituáció-elemzést,
  - segíti a hospitálási időszakra vonatkozó hallgatói feladatok tervezését,
  - irányítja és értékeli a hallgatók ötnapos hospitálását, a végzett nevelési feladatok ellátásának színvonalát,
  - vezeti a csoport előtti tevékenységet követő megbeszéléseket,
  - előkészíti a soron következő hallgató hospitálási feladatait,
  - osztályozza a hallgatók féléves munkáját,
  - az aláírást, a gyakorlati jegyet vizsgalapon rögzíti, az összesített vizsgalapot átadja a gyakorlatvezető oktatónak, aki beírja a NEPTUN-ba a jegyeket,
  - a zárótevékenységet végző hallgató egész heti írásos és gyakorlati munkája alapján javasolja az érdemjegyet, közreműködik az értékelésben és a vizsgadokumentáció elkészítésében, megőrzésében.

- Megismerteti a hallgatóival
  - az óvoda helyi nevelési programját,
  - az óvoda szervezeti működését és minőségbiztosítását,
  - az óvodapedagógusok írásos munkáit, az óvoda sajátos tervezésének és a megfigyelések, mérések alkalmazott módszereit.Kérdéseivel, meglátásaival, javaslataival segíti és fejleszti a gyakorlati képzést.

Az Óvodai gyakorlat 1-5. feladatai

I. évfolyam

1. félév

- a hallgató öt napot tölt az óvodában;
- az öt nap alatt ismerkedjék a csoport életével, napirendjével, szokásaival;
- kapcsolódják be a **gondozási tevékenységbe**,
- együttműködik a dajkával, a segítő szakemberekkel
- ismerkedjék meg az óvodapedagógus írásos feladataival, a tervezés módjával;
- az öt nap tapasztalatairól hospitálási naplót vezet;
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
  - jelenlét a bemutató foglalkozásokon;
  - az egyéni komplex gyakorlat teljesítése;
  - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés →hospitálási napló vezetésének szempontjai)

2. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói **csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket** lát el, biztosítja a **játéktevékenységek** objektív és szubjektív feladatait, ha szükséges, aktívan vesz részt a játéktevékenységekben.
- az öt nap tapasztalatairól hospitálási naplót vezet,
- játéksituáció-elemzést készít→(A játéksituáció-elemzés szempontjai)
- együttműködik a dajkával, a segítő szakemberekkel
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon/
- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:
  - jelenlét a bemutatón
  - egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
  - aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
  - hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai)

II. évfolyam

3. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói **csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket** lát el, biztosítja a **játéktevékenységek** objektív és szubjektív feladatait, ha szükséges, aktívan vesz részt a játéktevékenységekben, szervezi és irányítja a gyerekek **munkajellegű tevékenységét**.
- **Rajz, mintázás, kézimunka**, valamint a **vers-mese** tevékenységek keretében komplex készség-, képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez, irányít; ellenőriz, értékeli;
- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;
- játéksituáció-elemzést készít;
- együttműködik a dajkával, a segítő szakemberekkel
- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon
-

- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:

- jelenlét a bemutatón
- egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
- aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai)

4. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói **csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket** lát el, biztosítja a **játéktevékenységek** objektív és szubjektív feladatait, ha szükséges, aktívan vesz részt a játéktevékenységekben, szervezi és irányítja a gyerekek **munkajellegű tevékenységét**.

- az **énekeket, énekes játékot**, valamint a **külső világ tevékeny megismerése** tevékenységek keretében komplex készség-, képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez, irányít; ellenőriz, értékeli;

- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;

- játéksituáció-elemzést készít;

- együttműködik a dajkával, a segítő szakemberekkel

- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon

- vezeti a **mindennapos testnevelést**, ha szükséges, a szakvezető óvodapedagógus segítségével

- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:

- jelenlét a bemutatón
- egyéni komplex gyakorlat és a csoportelőtti tevékenység teljesítése,
- aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai)

III. évfolyam

5. félév

- a hallgató öt napot hospitál, az ötödik napon hallgatói **csoport előtt irányítja a gyerekcsoport életét, gondozási teendőket** lát el, biztosítja a **játéktevékenységek** objektív és szubjektív feladatait, ha szükséges, aktívan vesz részt a játéktevékenységekben, szervezi és irányítja a gyerekek **munkajellegű tevékenységét**.

- a **mozgás**, valamint a **külső világ tevékeny megismerését (matematikai jellegű tapasztalatszerzés)** biztosító tevékenységek keretében komplex készség-, képességfejlesztést és ismeretszerzést tervez, szervez, irányít; ellenőriz, értékeli;

- hospitálási naplót vezet, melyet folyamatosan megbeszél az óvodapedagógussal;

- játéksituáció-elemzést készít;

- együttműködik a dajkával, a segítő szakemberekkel

- ha van rá mód, részt vesz egy családlátogatáson/szülői értekezleten/családi napon

- vezeti a **mindennapos testnevelést**

- a félév **gyakorlati jeggyel** és **aláírással** zárul, melyek megszerzésének feltételei:

- jelenlét a bemutatón

- egyéni komplex gyakorlat és a csoport előtti tevékenység teljesítése,
- aktív részvétel a pénteki csoportos megfigyeléseken és megbeszéléseken,
- hospitálási napló készítése (határidő betartása, formai és tartalmi követelményeknek való megfelelés → hospitálási napló vezetésének szempontjai)

6. félév

- a hallgató a húzott tevékenységi körből a szakvezető óvodapedagógus által megadott témakörökből és útmutatásai alapján **tervezetet** készít a zárótevékenységének megvalósításához;

- bizottság előtt **zárótevékenységet** tart, a bizottság tagjai: a szakvezető óvodapedagógus, a főiskola által delegált oktató, pedagógiai szakember.

- a zárótevékenységet 4 napos hospitálás előzi meg. A zárótevékenység az 5. napon történik.

- a zárótevékenységről jegyzőkönyv készül, melyben szövegesen értékelendő a hallgató gondozási tevékenysége, a játéktevékenység biztosítása, bekapcsolódás a játékba, óvodapedagógusi attitűdje, gyerekekhez való viszonya és a képességfejlesztés és ismeretszerzési tevékenység tervezése, szervezése, vezetése, végül jellemzendő a pedagógusjelölt önreflexiós képessége;

- a zárótevékenységet **szigorlat értékű jeggyel** is értékeli a bizottság

A hospitálási napló vezetésének szempontjai

Információk az óvodáról:

- az óvoda neve, címe
- a csoportvezető óvodapedagógusok, segítő szakemberek, dajkák, neve
- az óvoda programjának rövid (pár soros) bemutatása
- a gyermekcsoport névsora (és az óvodai jelek), életkoruk

A csoport napirendje:

- a szabad játéktevékenységre biztosított idő a napirendben;
- az étkezés, öltözködés, pihenésre fordított időkeretek, szervezeti formák (Alapprogram elveivel való összhang)
- a párhuzamos tevékenységek lehetőségének formái a napirendben
- egyéb állandó tevékenységek (pl: úszás, lovaglás, sakk, néptánc, tehetséggondozás különböző formái, stb.)
- az egyéni fejlesztés lehetőségének formái, időkeretei a napirendben

Tárgyi feltételek:

- csoportszoba leírása, felülnézeti lerajzolása, bútorzat, játékterek bejelölése→röviden leírni, mit játszanak a gyerekek a jelölt területeken, kedvelt játékterek, hozzájuk kapcsolódó játékfajták
- az óvodai udvar, játéktér fentiek szerinti bemutatása
- játékeszközök leírása, csoportosítása; melyek a kedvelt játéktevékenységek;
- mese- és verses könyvek leltározása; gyakran forgatott könyvek, az óvodapedagógus által fejből előadott mesék, versek rögzítése

Észrevételek a gyermekcsoportról

- a gyermekcsoport összetétele: korosztályok (homogén, heterogén csoportok), szociokulturális háttér, egyéni fejlődési eltérések, SNI gyerekek, kiemelkedő tehetségű gyerekek jelenléte
- a gyerekek játéka, önállósági szintjük, beszédkészségük, mozgáskoordinációjuk, kommunikációs kapcsolataik szintje és formája,→játékszituáció-elemzés
- egy irányított tevékenység részletes leírása: ezzel kapcsolatban az óvodapedagógus felkészülése, tartalmi, módszertani vonatkozások, gyerekek részvétele, a tevékenység hangulata, eredményessége;
- gyerekek kapcsolatai, kooperációjuk, együttműködésük az óvodapedagógussal, kapcsolatteremtés egymással, az óvodapedagógussal, a gyakorló hallgatóval, vannak-e nehezebben megközelíthető gyermekek, milyen okai lehetnek ennek.

További megfigyelési szempontok a gyermekcsoport megismeréséhez, bemutatásához:

Étkezés, tisztálkodás, öltözködés

- milyen az önállósági szintjük (kinél kell segíteni és miben)
- a napirend hogyan segíti a gyerekekre szabott gondozási feladatok ellátását, párhuzamos napirend, folyamatos reggeli, az étkezés szervezeti keretei, tárgyi feltételek minősége, esztétikussága
- együttműködés módja a dajkával, pedagógiai asszisztenssel

Alvás

- mely gyereket kell külön altatni és ki az, aki egyáltalán nem alszik...
- az alváshoz kapcsolódó szertartások
- milyen alternatívákat biztosít az óvoda a „nem-alvóknak”
- hogyan felügyelik az alvó gyerekeket

Játékok

- egyedül játszik, kikkel játszik, kell-e óvónői bekapcsolódás, és mivel szeret játszani, mennyi ideig, milyen játékfajta figyelhető meg, a játékfajta megfelel a gyermek fejlettségi szintjének (részletesen a játéksituáció-elemzésben)

A gyerekek munkajellegű tevékenysége

- mit végeznek, milyen szinten és milyen kedvvel, van-e feladattudatuk, milyen a feladattudatuk, kitartásuk, önállóságuk, felelősségtudatuk, céltudatosságuk
- hogyan képesek együttműködni
- hogyan befolyásolja a gyerekek önismeretét a munkajellegű tevékenység
- a pedagógus visszajelzései a munkajellegű tevékenységről

A gyerekek képességeinek fejlődése

- ki, miben, hogyan tevékenykedik, mennyire ügyes, gyors, alapos, kitartó, kreatív, együttműködő, szeles, meggondolatlan, gyámoltalan, állandó unszolásra szoruló, vagy bizonytalan....
- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

A gyerekek ismeretszerzési tevékenysége

- ki vesz részt, ki nem, kit hogy lehetne még motiválni, ki miben fejlődött, mi az, amiben többet tud társainál, mi az, amit nem ismer, melyik az a tevékenység az, amiben nem vesz részt szívesen, ...
- milyen módszereket használ az óvoda az egyéni fejlődés dokumentálására
- hogyan tudja használni az ezekben talált szempontokat

Közösségi kapcsolatok

- egyedül érzi jól magát, vagy társai között, kivel köt barátságot és az meddig tart, szívesen vállal közösségi munkát: játékkészítést, ajándékkészítést, kicsik segítségét, megosztja a munkát,
- az alá-, fölérendeltségi viszonyokat értelmezi és alkalmazza is tevékenységeiben, a többi gyermekhez való viszonyának bemutatása,
- felnőttekhez való viszonyának bemutatása.

A mozgásfejlődési jellemzők:

- mozgáskoordinációjuk, fegyelmezettségük, szabálytudatuk, szabályok betartása, ügyességük, ellenálló és teherbíró képességük, aktivitásuk a szabadban.

Anyanyelvi fejlettségük

- kiejtésük, szókincsük, mondatalkotási képességük, közlési kedvük, figyelmük a másik gyermek közlésére, szóbeli közléseket mennyire érti, és megvalósításukra hogyan törekszik, szituációs és kontextusos beszédük, nyitottság, érdeklődés kifejeződése a kommunikációban

Mindezek a megfigyelések segítik hospitálási munkájának és bemutatójának sikerességét, mivel a gyermekek jobb megismerését szolgálják, és a velük való együttes tevékenységek eredményességét segítik elő.

Feljegyzések készítése az egyes gyermekekről a fenti szempontok alapján: az egy hetes hospitálás ideje alatt legalább három gyermek megfigyelése, és a tapasztalatok rögzítése szükséges a hospitálási naplóba.

Szempontok az óvodapedagógusok munkájával kapcsolatos megfigyelésekhez

- gondozási teendők /mosdóban, csoportszobában, altatás, öltöztetés stb./,
- játéktevékenységekben való feladatok megfigyelése, fejlesztési technikák,
- kapcsolata a csoporttal, kapcsolata az egyes gyerekekkel,
- tervezőmunkája (tartalmi, formai szempontok, a tervezés hierarchiája, koncentrikussága, komplexitás, óvodai projektek tervezése)
- szervezési tevékenységei és módszerei,
- nevelési attitűdje, módszerei, eszközei,
- a készség- és képességfejlesztési módszerei, technikái,
- az ismeretszerzési tevékenységek irányítása, szervezése, komplexitás és kohézió a tartalmakban és megvalósításban
- kommunikációja gyerekekkel, pedagógustársakkal, segítő szakemberekkel, szülőkkel, családdal;
- a gyerekek egyéni fejlődésének követésére alkalmazott megfigyelési, mérési, értékelési módszerei; a gyerekek fejlődésének követése, a folyamat és az eredmények közvetítése a szülők felé; interakciók, kooperáció lehetősége és módja az egyéni fejlődés támogatásában

Észrevételek a saját nevelői tevékenységéről, önértékelés, önreflexió:

- kapcsolat a gyerekekkel /sikerek és kudarcok/,
- próbálkozások a játéktevékenységben, gondozásban és a képességfejlesztési, valamint az ismeretszerzési tevékenységek tervezésében, szervezésében, feltételek megteremtésében, irányításában; sikerek és kudarcok értékelése, tanulságok és következtetések, esetleges változások
- kapcsolat a szülőkkel, a családdal
- kapcsolat a pedagógustársakkal, segítő szakemberekkel,
- tervezőmunka szintjei, tartalmi, formái, módszerei
- kitűzött céljai megvalósultak-e, személyes elvárásainak sikerült-e megfelelni;
- az óvodai munka örömei, nehézségei:
- az egy életen át tartó tanulás elvárásai, egyéni motivációk, általános szakmai kötelezettségek eltérései, a feltételek biztosítása;
- a kiegész jelei, elkerülésének módszerei, az életpályamodell kínálati lehetőségek

Az óvodai hospitálási napló külső és belső formai követelményei:

- rendezettség, a folyamatosan, naponta rögzített feljegyzések (egységes szempontok szerint kell rögzíteni az adott nap feljegyzéseit), az elmélyült, széles körű figyelmet tanúsító terjedelmű: az események leírását mindig kövesse elemzés, melyekben figyelembe kell venni – a szakszerűség érdekében – a gyakorlati képzési útmutatóban és az elméleti tárgyak hallgatása során megismert szempontokat;

- minden napról készüljön feljegyzés (gondozás, munkajellegű tevékenységek, játékszituációk, képességfejlesztési és ismeretátadási tevékenységek tartalma), tényszerűség,
- szaknyelv használata, műfajnak megfelelő stílus, nyelvi igényesség,
- személyes vélemény, saját tapasztalatok leírása (ez legyen jól megkülönböztethető az események rögzítésétől),
- a gyakorlati és elméleti ismeretek következetes összehangolása,
- etikai szempontok betartása (személyiségi jogok figyelembe vétele, kategorikus megállapítások kerülése, őszinteség-tapintat kérdései).

A hospitálási napló színvonala beleszámít a félévi gyakorlati jegybe!

A hallgató egyéni hospitálásaira vonatkozó dokumentáló munka szempontjai

A hospitálási dokumentáció az óvoda saját dokumentációjához igazodó, folyamatosan vezetett írásos anyag legyen. Egyrészt tartalmazza a hallgató feladatmegvalósításához szükséges tervező, szervező, ellenőrző, értékelő munkáját, másrészt a gyermekek megfigyeléséről készült feljegyzéseket.

1. A hallgató törekedjék a feladata megvalósítása érdekében megtervezni tevékenységeit, amelyek elkészítéséhez vegye figyelembe:
  - A helyi nevelési program formai és tartalmi elvárásait,
  - A csoportban kialakult szokás- és szabályrendszert,
  - A saját hospitálási idejében folyó készség- képességfejlesztési és ismeretátadási óvodapedagógusi terveket,
  - Saját komplex nevelő munkájának (gondozás, játék, irányított ismeretszerzés feltételeinek szervezése, a feltételek megteremtése, a megvalósítás módja).
specifikumait.

Mіндеzen szempontok figyelembevételével és összehangolásával valósítsa meg a hallgatótársai előtti bemutatóját, és készüljön fel az önértékelésére.

2. A hallgató törekedjék minél több gyerekről **megfigyeléseket** készíteni (minimum 3 gyerek), az előbbiekből bemutatott **szempontok** alapján:

A játékszituáció-elemzés általános szempontjai

A játsszó csoportok száma a megfigyelt időszakban
A játsszó csoportok elhelyezkedése a csoportban, egymáshoz való viszonyuk értékelése
Egy-egy játsszó csoportban a gyermekek létszáma
Játékfajták száma, szintje

Egy kiválasztott játékhelyzetre vonatkozó szempontok:

A játék helye:

- csoportszobai alaprajz, elegendő tér áll-e rendelkezésükre a játékhoz (!! hospitálási napló szempontjai .)

A játékeszközök kínálata, minősége, mennyisége; az önálló játékeszköz-alkotás lehetőségei:

A játék időtartama:

A játékfajták megnevezése:

A játék elmélyültsége:

- testtartás, mimika; a figyelem, koncentráció jelei stb.

Az együtt játsszó gyermekek kapcsolatai:

- vezető-k-zetettek viszonya, közös tervek megvalósítása, az egyéni ötletek kibontakoztatása, az elfogadás, elutasítás, szabálytudat megnyilvánulásai; a kapcsolatok szerkezete; a kommunikáció mennyisége és minősége, kooperáció formái

A kapcsolatok formái:

- cselekvéses, verbális és metakommunikatív megnyilvánulások

Érzelmi vonatkozások:

- a gyerekek indulati szintje, örömszínezet jelei, a pozitív és negatív érzelmi színezetű élmények jelenléte, kifejezésének módja, a konfliktusok és a megoldásuk formái

Az óvodapedagógus vagy hallgató bekapcsolódásának módja, minősége, fokozatai:

- milyen a pedagógus attitűdje a szabad játék objektív és szubjektív feltételeinek megteremtésében

- szerepet vállal-e, indokoltan, vagy sem; nem vesz részt a szituációban, indokoltan vagy sem; ad-e játékeszközt; a nem játsszó gyermekeket bevonja-e a játékba vagy sem; konfliktushelyzetek megoldási módja és annak értékelése,

- széleskörű-e a metakommunikáció alkalmazása; a játéktevékenységben vállalt szerepének direkt vagy indirekt megnyilvánulásainak felsorolása, értékelése

- érvényesül-e a szabad játék túlsúlya→elegendő időt biztosít-e a napirend a szabad játékre (párhuzamos napirend lehetősége)

A szimbolizálás módja a gyerekek játékában:

- a szerep szimbolizálása verbálisan és metakommunikációval: / pl. aggódás a beteg babáért /,
- az időbeliség kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással: /pl. a baba eszik, de előtte nem mos kezét /,

- a tér kifejeződése sűrítéssel vagy tágítással: / pl. lakás elkerítése székekkel /,

- az eszközhasználat szimbólumai: / pl. ceruza = lázmérő; talicska=fűnyíró; sorba rakott székek= vonat/.

A családlátogatás megfigyelési szempontjai

Anamnézis készítése, amennyiben ez szerepel az óvoda helyi nevelési programjában. Ez nem tartalmazhat olyan adatokat, amelyek sértik a személyiségi jogokat.

I. Születés

- időre született-e
- felsírt-e
- sima születés volt-e, vagy szükséges volt valamilyen beavatkozás
- gyermek súlya, hossza

II. Csecsemőkor

- szopott-e, meddig
- cumizott-e, meddig
- étkezési szokásai és kedve
- kiütések, allergiák, betegségek
- napirendje a családban

III. Kisgyermekkor

- mozgásfejlődése
- játékfejlődése, érdeklődése
- beszédfejlődése
- kapcsolatainak alakulása (szülőkkel, testvérekkel, rokonokkal, ismerősökkel, stb.)
- napirendje
- különleges szokásai
- mikor lett szobatiszta
- milyen betegségei voltak
- volt-e kórházban
- étkezési szokásai
- alvási szokásai

IV. Óvodáskor

- a gyerek napirendje, életritmusa, mindenkori szokásai
- kikkel él együtt
- van-e külön szobája / játszósarka
- milyen játékaik vannak
- étkezési szokásai
- alvási szokásai mesélnek-e a gyerekeknek alvás előtt
- önkiszolgálási szintje
- néz-e televíziót
- mivel jutalmazták, mivel büntetik
- mivel szeret játszani
- fél-e valamitől
- kapcsolata a szorosabb és tágabb családtagokkal

V. Észrevételek

- a szülőknek a gyermekhez való viszonya (hogyan beszélnek róla, egyes szokásairól, saját nevelési szokásaikról, nehézségeikről, módszereikről, céljaik, vágyaik a gyermekkel kapcsolatban, stb.)

A szülői értekezlet/szülők csoportos megbeszélésének megfigyelési szempontjai

- milyen témakörök voltak és lesznek az év során;
- gyakoriságuk;
- az óvodapedagógusok hogyan és miből készülnek az értekezletre;
- a szülők aktivitási szintje és ennek oka;
- az óvodapedagógusok és a szülők egyenrangú partnerek-e, ha nem, miért nem;
- a kapcsolattartás egyéb formái (elektronikustól a személyes, kiscsoportos, tematikus formákig) az óvodában;
- a formák változatossága, személyessége, intenzitása, az interakciók lehetősége;
- a beszélgetés során a kommunikáció jellemzői, a partnerség megnyilvánulása a kommunikációban

A gyakorlatvezető oktató feladatai

- a főiskola és a gyakorlóóvoda közötti kapcsolat alakulásának segítése (a főiskola szellemiségének képviselete, az elvárások közvetítése, a képzés bemutatása, a gyakorlóóvoda programjának és munkájának bemutatása a főiskolán, kéréseinek tolmácsolása, a teljesítés segítése stb.)
- a szakvezető óvodapedagógusok munkájának folyamatos, igény szerinti mértékben és módon való segítése,
- az óvoda és a hallgatók közötti kapcsolat segítése,
- a hallgatók pályaismeretének, hivatástudatának és szakmai kompetenciájának erősítése,
- közreműködés az elméleti, a módszertani és a gyakorlati képzés összhangjának megteremtésében (szakmai anyagok ajánlása, konzultációk, team-megbeszélések, egyeztetések, stb.),
- a gyakorlati képzés során szerzett tapasztalatok alapján a képzés színvonalának emelése érdekében javaslatok megfogalmazása,
- a hallgatók segítése a gyakorlati tapasztalatok és elméleti ismeretek összehangolásában, tudatosításában;
- a bemutatókat és a csoportelőtti tevékenységeket követő megbeszélések előkészítése, vezetése →(szempontok az Útmutatóban),
- az írásos munkák (hospitálási naplók) elkészítésének ellenőrzése, értékelése
- esetenként a zárótevékenységek elnöki feladatainak ellátása
- a szakvezető óvodapedagógusok által javasolt érdemjegyek és aláírások rögzítése a NEPTUN-ban.

Általános szempontok a szakvezető óvodapedagógusok és a hallgatók óvodai gyakorlati munkájának elemzéséhez és értékeléséhez

Az alábbi elemző és értékelő szempontok a következő szituációkban használhatók fel:

- 1 a szakvezető óvodapedagógus bemutatóját a hallgatók elemzik és értékelik;
- 2 a hallgató óvodai gyakorlati munkáját a hallgatótársak elemzik és értékelik,
3. a hallgató óvodai gyakorlati munkáját önmaga elemzi és értékeli;
4. a hallgató a zárótevékenységét önmaga elemzi és értékeli;

A játéktevékenységekben, gondozásban, és a munkajellegű tevékenységekben folyó pedagógusi munka megközelítési szempontjai

Hogyan teremti meg az óvodapedagógus a játék objektív és szubjektív feltételeit, hogyan segíti a gyermekek játéktevékenységeit, megfelel-e tevékenysége a gyerekcsoport, illetve egy-egy gyermek igényeinek, a játékfejlettségi szintjének?

Hogyan biztosítja a gyermeki igényeknek megfelelő szabad játék szükséges mennyiségét a napirend?

Hogyan alakítja az óvodapedagógus a csoport légkörét az elmélyült játék megteremtéséhez?

Részletesen elemezze az óvodapedagógus kommunikációját (hangját, hangszínét, stílusát), értékelje a játékban vállalt szerepének milyenségét, ötletek adását, segítségnyújtásának milyenségét, metakommunikációjának megfelelőségét, stb.

Képes-e az óvodapedagógus áttekinteni a gyerekcsoport egészét? Hogyan biztosítja a párhuzamos tevékenységek zavartalanságát?

A játéktevékenység teljes időtartama alatt milyen szervezési feladatokat lát el és ezek mennyiben indokoltak? Milyen megoldási módokat alkalmaz?

Hogyan fejezi ki az óvodapedagógus az érzelmeit?

Milyen egyszerű, a gyermeki kreativitást inspiráló anyagokat, eszközöket biztosít az óvodapedagógus a játékhoz? Szükség esetén készítenek-e játékeszközöket a csoportban (barkácsolás), az óvodapedagógus ehhez megfelelően biztosítja-e az alkotó légkört?

A játékhoz biztosított hely megfelel-e a gyermeki igényeknek? Vannak-e, vagy kialakíthatók-e a szerepjátékhoz szükséges helyszínek?

Észreveszi-e az óvodapedagógus a gyerekek közt kialakuló konfliktusokat, hogyan segíti azok megoldását? Mennyire enged teret a konfliktusok megoldásában a gyermeki autonómiának?

A játékidő alatt felmerülő gondozási tennivalókat észreveszi-e az óvodapedagógus? Hogyan valósítja meg a differenciált gondozást, milyen a gyerekekkel való kapcsolata a gondozási tevékenység közben (pl. altatásnál, étkezésnél, stb.)?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a dajkával, pedagógiai asszisztenssel, más segítő szakemberrel (gyógypedagógus, logopédus, pszichológus), együttműködésük hogyan szolgálja a gyerekek érdekeit, a közös munka hatékonyságát?

Biztosít-e az óvodapedagógus a korcsoportnak megfelelő munkajellegű tevékenységet, milyen a munka irányításának módja (eszközök, önkéntes munka, kijelöléses munka stb.), milyen módon történik a munka értékelése? A visszacsatolások, a gyermek személyiségéhez igazított változatos formáit alkalmazza-e a pedagógus?

Észreveszi és kihasználja-e az óvodapedagógus a játékidő alatt kialakuló képességfejlesztési és ismeretátadási lehetőséget, hogyan segíti elő a spontán tanulás megvalósulását?

A tevékenységekben megvalósuló tanulási folyamat szervezésének, irányításának általános szempontjai

Milyen az óvodapedagógus felkészültsége a tanítási-tanulási folyamat irányítására? (Vázlat, megfelelő szakmai és módszertani ismeretek, kreativitás, helyi körülmények figyelembevétele)

Milyen az óvodapedagógus szervezőmunkája, hogyan vonja be a gyerekeket a szervezőmunkába?

Milyen az óvodapedagógus stílusa, attitűdje a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során?

A képességfejlesztés és az ismeretnyújtás anyaga megfelel-e a gyerekcsoport életkori sajátosságainak, hogyan igazítható a gyerekek eltérő fejlődési üteméhez?

Hogyan valósítja meg a differenciált tanítási-tanulási folyamatot az óvodapedagógus? (A felzárkóztatás, SNI gyerekekkel, illetve a tehetséges, különleges képességű gyerekekkel, valamint az eltérő fejlődésű gyerekekkel való bánásmód)

A képességfejlesztés és az ismeretbővítés során megfelelő módszereket alkalmazott-e az óvodapedagógus?

Az eszközök minősége és az eszközhasználatra tanítás módszere megfelelő-e?

Milyen az óvodapedagógus kapcsolata a gyerekekkel a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás során, tud-e az óvodapedagógus a többi, játszó gyerekcsoportra is figyelni (megosztott figyelem)?

Milyen a gyerekek egymás közti kapcsolata a tanítási-tanulási folyamatban? Hogyan segíti a pedagógus a kapcsolatok alakulását, alakítását, működését a tevékenységek során?

Megfelelő-e a tanítási-tanulási folyamat időtartama? (életkori sajátosságok, fejlettségi szint figyelembe vétele, a témakör feldolgozására szánt elegendő idő–projektmunka tervezése).

A korcsoporthoz és az adott tevékenységhez, atmoszférához megfelelő munkaformát választott-e az óvodapedagógus?

Hogyan valósítja meg az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodtatás lehetőségét? Hogyan jelennek meg az Alaprogram által javasolt változatos formák?

Milyen a problémamegoldása a kialakult helyzetekben?

Milyen motivációs bázist biztosít az óvodapedagógus a képességfejlesztés és az ismeretnyújtás folyamatában?

Hogyan segítik a pedagógus visszajelzései a gyermeki személyiség kibontakozását a tanulási folyamatban? (személyre szabott, differenciált, sokszínű, adekvát értékelés, pozitív megerősítések a az esteleges hibák korrekciójának lehetőségével)

Az óvodapedagógus tevékenységeinek elemzési szempontjai a tanítási és tanulási folyamatban

Általános szempont: minden tevékenységben szerepeljen a kompetenciafejlesztés, ismeretátadás/bővítés egyensúlyának megteremtésére való törekvés/.

Mozgás

- Milyen változatos formákban jelenik meg a játékos mozgás, a torna, az egészséges életmódot erősítő tevékenységek? Hogyan kapnak szerepet a napi- és hetirendben ezek a tevékenységek? (spontán és szervezett formák)
- Helyesen, a korcsoportnak megfelelően választja-e meg az óvodapedagógus a feladatokat? A kiválasztott tevékenységek komplex módon hatnak-e a gyermeki személyiség fejlődésére: a testi képességektől az érzelmi, akaratú tényezőig?
- A tevékenység eszközei illenek-e az anyaghoz?
- Elegendő mennyiségű anyagot tervezett-e az óvodapedagógus?
- Biztosított-e a megfelelő terhelés?
- Alkalmaz-e az óvodapedagógus a főfeladatokon kívül rávezető és előkészítő gyakorlatokat?
- Megfelelő módszerrel történik-e a bemutatás, az irányítás és a magyarázat?
- Elegendő időt biztosít-e az óvodapedagógus a gyakorlásra?
- Milyen a tevékenység légköre?
- Elegendő idő biztosított-e a játékra, milyen a játék hangulata?
- Milyen a hibajavítás és a segítségnyújtás módszere?
- Milyen az értékelés módszere?
- Hogyan alakul a gyerekek szabálytudata, együttműködési és alkalmazkodási képessége, ?

Anyanyelvi-irodalmi nevelés (vers, mese)

- Mennyire ingergazdag, utánzásra méltó beszélő környezetet teremt az óvodapedagógus és a gyerekek nevelésében vele együttműködő szakember(ek)?
- A pedagógus attitűdje, a csoport légköre hogyan biztosítja a gyermeki kommunikációs szükségletek kielégítését?
- Hogyan történik a hibák korrekciója?
- A nyelvi szocializációs hátrányok kompenzációjára milyen módszereket alkalmaz a pedagógus?
- Az irodalmi anyag (vers, mese) választásának szempontjai; a források igényessége (népköltészettől a kortárs gyermekirodalomig; a magyar irodalom dominanciája (nemzeti identitás megalapozása) mellett más kultúrák irodalmáig;
- A tevékenységhez kapcsolódó szertartások motivációs ereje, bensőségessége;
- Az érdeklődés felkeltésének és megtartásának módszerei;

- Az előadás-technikai eszközök alkalmazásának hitelessége, kongruenciája;
- Ha az óvodapedagógus eszközt használ: az eszközhasználat minősége, esztétikussága;
- Milyen spontán formákat alkalmaz a pedagógus a versmondásra, mondókázásra?
- A mesehallgatás feltételeinek biztosítása;
- Az irodalmi élmény befogadásának, elmélyítésének módszerei (átélt előadásmód, élményt árnyaló, megragadást vezérlő eszközök, a gyermeki igényekhez alkalmazkodó ismétlés);
- A tevékenység lezárásának módja: hangulati lezárás, élmény-feldolgozás komplex formáinak felajánlása, biztosítása;
- Az anyanyelvi kompetenciák fejlesztésének lehetőségei a tevékenységben;
- Az önkifejezés sajátos formáira hogyan ad lehetőséget a gyerekek számára a pedagógus? (gyermeki vers- és mesealkotás, mindezek más tevékenységekbe /ének-zene, mozgás, rajzolás, .../ ágyazása)

Rajzolás, mintázás, kézimunka

- Milyen lehetőségeket biztosít az óvodapedagógus a vizuális kultúra változatos formáinak megismerésére (technikáktól, anyagoktól, a népművészet és a különböző művészeti alkotásokig)?
- A tevékenységek során hogyan alakítja az óvodapedagógus a gyerekek igényét az esztétikai élmények befogadására, környezetük esztétikus alakítására?
- Tájékozott-e az óvodapedagógus gyerekek fejlettségi szintjéről;
- Az életkornak megfelelő feladatokat és technikákat választott-e az óvodapedagógus;
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az érdeklődést az óvodapedagógus;
- Képes-e az óvodapedagógus a differenciált irányításra, az egyéni foglalkozásra;
- Milyen a speciális ábrázolási technikák megtanításának módja;
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a változatos ábrázolási módokat;
- Biztosított-e a gyerekek egyéni elképzeléseinek, kreativitásának lehetősége és az alkotás mint önkifejezés öröme;
- Mennyire kitartóan dolgoznak a gyerekek;
- Hogyan értékel az óvodapedagógus, és hogyan értékelnek a gyerekek;
- Mi a kész alkotások sorsa?

Ének-zene, énekes játékok

- Milyenek az ének-zenei anyag válogatásának szempontjai? (a népzenei alkotásoktól az igényes kortárs művészeti alkotásokig)
- Melyek a zenehallgatási anyag választásának szempontjai?(a magyar nemzeti identitás megerősítése mellett a gyerekek hovatartozása alapján más kultúrák zenéjének megjelenítése)
- Összhangban van-e a dalanyag a kitűzött zenei feladattal?
- A feladat megfelel-e a gyerekek életkori sajátosságainak, képességeinek?
- Hogyan kelti fel és tartja fenn az óvodapedagógus az érdeklődést?
- Van-e a gyerekeknek lehetősége az improvizálásra, ha igen, milyen az improvizációs képességük?
- Milyen az óvodapedagógus éneklési stílusa, hangszeres játéka?
- Megfelelő-e a gyerekek aktivitása, biztosított-e az élményszerűség?
- Kellő számban gyakorolják-e a gyerekek a dalokat és az énekes játékokat?
- Milyen a dal- és játéktanítás módszere?

- Milyen a hallás- és ritmusfejlesztés módszere?
- Megfelelőek-e az eszközök?
- Hogyan történik a hibajavítás?
- Megfelelő-e a hangmagasság és a tempó?
- Hogyan érvényesül az énekes játékok során a közösségi nevelés?

A külső világ tevékeny megismerése

- Hogyan valósul meg a tevékenységben a természeti-emberi és tárgyi környezet megismerése?
- Az ismeretek koncentrikusan szerveződnek-e? (szűkebb környezet: család, helyi hagyományok, szokások, szülőföld, haza- értékek megismerése, megértése, megszerettetése megvalósul-e)
- Épít-e az óvodapedagógus a gyerekek meglévő ismereteire?
- Megfelelő-e a motiváció?
- Kellő számú és mélységű-e a problémahelyzet-teremtés?
- Biztosítja-e az óvodapedagógus a cselekvő gondolkodás feltételeit?
- Van-e elég idő a megoldásra?
- Érvényesülnek-e a gyerekek egyéni ötletei, sajátos megoldásai?
- Biztosított-e az egyéni képességfejlesztés?
- Megfelelőek-e a módszerek?
- A témának megfelelnek-e az eszközök? Mennyire épülnek a multilaterális percepcióra?
- Hogyan értékeli az óvodapedagógus?
- Helyesen választja-e meg az óvodapedagógus az ismeretnyújtás helyszínét?
- Az anyag a már meglévő ismeretekre támaszkodik-e?
- Beépülnek-e a meglévő ismeretek közé a spontán ismeretek?
- Hogyan történik az ismeretek rendszerezése?
- Mennyire gondolkodtatóak a kérdések?
- Milyen módon valósul meg a folyamatos motiváció, az érdeklődés fenntartása?
- Meghallgatják-e a gyerekek egymást, hogyan reagálnak egymás véleményére?
- Hogyan valósul meg a gyerekek téves ismereteinek korrigálása?

A hallgatói önértékelés rövid szempontsora

1. Hogyan sikerült alkalmazkodni az óvoda hétköznapijaihoz?
2. Milyen mélységben ismerte meg az óvoda szokásait, a napirendet, a gyerekek nevét, jelüket, az óvodapedagógus tevékenységkultúráját?
3. Milyen kapcsolat alakult ki az óvodapedagógusokkal, a dajkákkal, a szülőkkel, a gyerekek nevelésében résztvevő más szakemberekkel?
4. Milyen nevelési helyzeteket, teendőket vett észre, ezeket sikerült-e önállóan és jól megoldania?
5. Az egyes korcsoportba tartozó gyerekek gondozási tevékenységébe milyen mértékben, mennyire differenciáltan tudott bekapcsolódni a résztvételtől a teljes segítségnyújtásig?
6. Hogyan tudta megteremteni a játék objektív és szubjektív feltételeit, hogyan tudta segíteni a gyermekek játéktevékenységeit? Képes-e önállóan a nyugodt, biztonságos atmoszféra és játéktér megteremtésére?
7. A gyermeki munkajellegű tevékenység feltételeit hogyan tudta megteremteni? Hogyan adott visszajelzéseket a gyermeki munkáról?
8. Mennyire tudott építeni a saját tervező munkájára? A változásokat mi indokolta? Mit tanult ezekből a helyzetekből?
9. A tanítási-tanulási folyamatra vonatkozó terve az életkornak és a csoport egyéni összetételének megfelelt-e?
10. Hogyan szervezte a tanulási tevékenységet? (hely, idő, módszer, eszközválasztás, spontán helyzetekhez való alkalmazkodás stb.);
11. Érvényesült-e a cselekvő gondolkodás és a játékoság elve a tanítási-tanulási folyamatban;
12. Vannak-e gyerekek, akiket jól ismer? Tudná-e őket jellemezni?
13. Vannak-e gyerekek, akiket nem sikerült még megismernie?
14. Hogyan tudta alkalmazni a gyakorlatban a differenciált bánásmód elvét?
15. Mit tanult önmagáról a gyakorlat során, amit a későbbi pedagógiai munkája során hasznosítani tud?

**A képességfejlesztés és ismeretátadás tervezési szempontjai
 TERVEZETVÁZLAT**

Készítette: .....óvodapedagógus(-jelölt)

Témakör /Projekt neve			
Tevékenységforma: (Játék, verselés, mesélés, ének, zene, énekes játék, gyermektánc, stb.)			
Ideje:			
Helye:			
A csoport életkori összetétele:			
A tevékenység célja:			
Előzménye:			
Motivációs lehetőségek:			
Képességfejlesztés: -értelmi (gondolkodás, anyanyelvi, kommunikációs képességek) -érzelmi (erkölcsi, esztétikai nevelés) -szociális -testi képességek			
Műveltségtartalom: (vers, mese, dalos játék, zenehallgatás anyaga, ...)			
Eszközök:			
Szervezeti keretek: (kötött, kötetlen)			
Munkaformák: (csoportos, mikro csoportos, egyéni)			
TEVÉKENYSÉG LEÍRÁSA (szervezési feladatok, alkalmazott módszerek)	a tevékenység folyamata, a téma feldolgozásának menete	alkalmazott módszerek	szervezési feladatok
REFLEKTÁLÁS (előzetes / utólagos pedagógiai, pszichológiai indoklás, önreflexiós feljegyzések)			
Mellékletek	irodalmi alkotás szövege, forrás jelölése, elemzés(ek) a felkészüléshez		

A zárótevékenység jegyzőkönyve

A zárótevékenység	ideje:	
	helye:	
	korcsoport:	
A hallgató neve:		
A tevékenység megnevezése:		
Érdemjegy:		

A hallgató gondozási tevékenysége:

- A gondozási feladatokat körültekintően, differenciáltan, a gyermeki igények és a csoport szokás- és szabályrendszerének megfelelően képes ellátni.
- Képes a szükséges gondozási feladatok ellátására.
- Nem sikerült megfelelő mértékben megismerni a csoport szokás- és szabályrendszerét. Nem képes önállóan a gyerekek igényeire reagálva ellátni a differenciált gondozási feladatokat.

A hallgató játéktevékenység során végzett pedagógiai munkája:

- A gyerekek számára inspirálóan teremti meg a játék objektív és szubjektív feltételeit. Képes kiaknázni a kialakuló helyzeteket a gyermeki kompetenciák pozitív alakulása érdekében.
- Képes a napirend alapján biztosítani a szükséges játékfeltételeket.
- Nem tudja kibontakoztatni a szituációkból fakadó játéklehetőségeket. Nem képes átlátni a párhuzamos tevékenységek működését, működtetését.

A hallgató szervezési készsége:

- Előrelátó, átgondolt szervezéssel készíti elő a tevékenységek sikeres megvalósítását: körültekintően biztosítja az eszközöket, a helyszínt és a tevékenységekhez szükséges időt.
- Képes a tevékenységek előkészítéséhez szükséges szervezési feladatok ellátására.
- A szervezési feladatok tevékenység- és helyzetfüggő áttekintésére, felépítésére nem képes.

A hallgató pedagógiai attitűdje:

- Érzelemgazdag személyiség, kommunikációja differenciált, visszajelzései egyértelműek, segítik a gyermeki tájékozódást a nevelési helyzetekben. Meleg, elfogadó attitűdjével képes biztonságos légkört teremteni a gyerekcsoport számára.
- Kommunikációja igazodik az elvárásokhoz, képes megfelelő atmoszférát teremteni a gyerekcsoport számára.
- Egyes személyiségvonásai megakadályozzák a gyerekekkel való empátiás kapcsolat kialakításában, pedagógiai affinitása nem elegendő a hivatáshoz.

A hallgató tanítási-tanulási folyamatot előkészítő tervező munkája:

- A tervezet alaposan kidolgozott, szakszerű, formailag és tartalmilag is magas szinten készíti elő a nap során megvalósuló különböző típusú tevékenységeket. A tervezetből kiderül, hogy a hallgató képes a tevékenységek, a tartalmak, a módszerek, az eszközök komplex és koherens felépítésére.
- A tervezet működőképesen írja le a tervezett tevékenységeket és folyamatokat, segít a feladatok megvalósításában. Megfelel a tartalmi és formai szabályoknak.
- Tervezete szakszerűtlen, az algoritmus nem koherens, nem segíti a tevékenységek átgondolását.

A hallgató tanítási- tanulási folyamatot megvalósító pedagógiai munkája:

- A hallgató az ismeretátadás során kialakuló nevelési helyzeteket átlátja. A tervezett és váratlan szituációkat is képes a megfogalmazott fejlesztési célokhoz igazítva kiaknázni. Az ismeretszerzési folyamatok irányítása adekvát, az attitűdjében megnyilvánuló facilitátori vonás ösztönzi a gyermeki képességek kibontakozását, a felfedező, élményközpontú tanulás megélését.
- Képes az ismeretszerzési folyamatokat gyakorlatban is felépíteni, a megtervezett tevékenységeket megfelelően megvalósítani.
- Nem képes az ismeretek szakszerű és gyermekközpontú átadására. Elméleti és gyakorlati módszertani jártassága hiányos.

A hallgató önértékelése:

- Önreflexióra, önkorrekcióra képes, pedagógiai tudatossága kiemelkedő.
- Hibáinak belátására képes, a levonható konzekvenciákat el tudja fogadni, hosszú távon be fogja tudni építeni a nevelő munkájába.
- Hibáit rávezető segítséggel sem látja, ezért kevés esély van arra, hogy hosszú távon képes legyen azok kijavítására.

Kiegészítő megjegyzések:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

_____
szakvezető óvodapedagógus

_____
hallgató

Dátum: 20 _____

Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4.

Tisztelt Óvodavezető!
Kedves Kolléga!

Hallgatónk az Ön által vezetett óvodában tölti szakmai gyakorlatát. Kérjük, hogy a szakmai irányítását az útmutató szerint végezzék, ami tartalmazza a hallgatók feladatait és a szakvezető teendőit, az értékelés szempontjait és módját.

Kérjük, hogy az útmutatóban lévő közös tennivalóikat a gyakorlat megkezdése előtt a hallgatókkal beszéljék meg.

A hallgató teendői gyakorlat megkezdéséhez:

- A gyakorlat megkezdése előtt a hallgatónak **ki kell töltenie a mellékelt fogadó nyilatkozatot** a fogadó intézménnyel, mert **ennek alapján köt szerződést főiskolánk az intézménnyel, és utalja át a gyakorlatért járó tiszteletdíjat**, illetve ez alapján rögzítjük a gyakorlóhelyet a Neptun-rendszerben.
- A **nyilatkozatot a Tanulmányi Osztályra kell e-mailben beszkenneve vagy postai úton eljuttatni** a honlapon megadott határidőig!
- Amennyiben a **dokumentumot nem adja le** a hallgató a megadott határidőre, a **gyakorlatot nem tudjuk elfogadni!**

A hallgató teendői a gyakorlat letöltése után:

- A gyakorlat letöltését követően a hallgatónak **dokumentálnia kell** a gyakorlaton tapasztaltakat a **hospitálási naplóban**. /A napló vezetésével kapcsolatos információk a Gyakorlati tájékoztató füzetben találhatóak. /
- A gyakorlatot követően az óvodapedagógus **jellemzést ír** a hallgató gyakorlati munkájáról (külön A/4-es lapon), illetve a mellékelt **igazolólapon** értékeli a gyakorlatot.
- A gyakorlat végén az **igazolást a szöveges értékeléssel együtt**, valamint a **naplót**, a megadott határidőre el kell küldeni elektronikus úton az **oktatónak**.
- Az **igazolás eredeti példányát a Tanulmányi Osztályra** kell eljuttatnia postai úton vagy személyesen leadva ügyfélfogadási időben az irodán, ill. ügyfélfogadási időn kívül az iroda előtti megfelelő ládába téve.

Köszönjük az Ön és az Ön által megbízott gyakorlatvezető óvodapedagógus munkáját.

Vác, 2017. szeptember 1.

Tisztelettel:

Bartha Enikő
a hospitálási naplókat értékelő oktató

dr. Zóka Katalin
szakfelelős

Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. hallgatói feladatai

Az **Összefüggő külső szakmai gyakorlat** javasolt félévei: II., III., IV. és V.

A gyakorlat ideje: 2x25 óra=50 óra (2x5 nap) 1 nap = 5 óra.

A hallgató a gyakorlati időszak **legalább egy munkanapján egy teljes óvodapedagógusi műszakot** teljesítsen (a többin a megfelelő összóraszám teljesítéséhez szükséges óraszámot). A 10 naptól legalább 5 délelőtti műszak legyen. A hallgató az óvodában az óvoda szokásainak megfelelő ruházatban jelenjék meg. Egészségügyi könyvét mutassa be az intézmény vezetőjének. A hallgató a befogadó intézmény (**bölcsőde, általános iskola**) és a gyakorlati lehetőséget biztosító **óvoda szokás- és szabályrendjéhez, nyitva tartásához, munkaidő-beosztásához kulturáltan alkalmazkodjék.**

Javasoljuk, hogy az óvodai gyakorlatokat lehetőleg ugyanazon óvodapedagógus szakvezetésével töltsse le, de ez nem kötelező előírás, lehetőség van a négy gyakorlati képzési kurzus különböző intézményekben való teljesítésére is. Mivel a gyakorlat az óvodapedagógus oklevél megszerzéséhez szükséges, ezért a családi napközi, játszóház és más ellátási forma nem felel meg a gyakorlat teljesítésére.

A hallgató feladatai az óvodában az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1-4. során:

- Az első két napon vegyen részt minden óvodapedagógusi tevékenységben. Figyelje és segítse a gondozómunkát, kapcsolódjék be a nevelői feladatokba, kövesse figyelemmel az óvodapedagógus tanítás-tanulást irányító feladatait. Ismerje meg a csoportszokásokat, a gyerekek nevét, jelüket, a napi-és hetirendet!
- Próbáljon meg bekapcsolódni a gondozási tevékenységekbe, segítsen be a munkajellegű tevékenységek szervezésének vállalásába! Fokozatosan önállósodjék ezeken a területeken!
- Ismeretei és tapasztalatai megszerzésével párhuzamosan próbáljon meg minél többet átvenni az óvodapedagógus tevékenységeiből: a szervezésből, a tervezésből, a döntésből, az irányításból, az értékelésből.
- Ismerje meg a szabad játék napirend kínálta lehetőségeit! Segítse indirekt, ha szükséges direkt módon a gyermekek játékötleteinek kibontakozását!
- Először az óvodapedagógus segítségével, majd folyamatosan önállósodva vezesse a tanítási-tanulási tevékenységet a szakvezető óvodapedagógus segítségével!
- Készítsen játékszituáció-elemzést! Az elemzés szempontjai az útmutatóban találhatóak meg, az értékelésnél a szakvezető óvodapedagógus ezt veszi figyelembe.
- Törekedjék a szülőkkel, dajkákkal való kapcsolatteremtésre, minél szorosabb együttműködésre!
- Lehetőség szerint vegyen részt egy családlátogatáson és egy szülői értekezleten! Ezek megfigyelési szempontjait az útmutató tartalmazza.
- A gyakorlatban eltöltött idő szakmai tapasztalatairól naponta készítsen feljegyzést a hospitálási naplóba, mindezt a gyakorlatát vezető óvodapedagógussal naponta véleményeztesse és írassa alá! A hospitálási napló vezetésének szempontjait a hallgatók az útmutató alapján tudják elkészíteni, a napló értékelése e szerint történjék! A külső gyakorlatokról vezetett hospitálási napló végső értékelését **Bartha Enikő főiskolai tanársegéd, gyakorlati képzési koordinátor, a német nemzetiségi szakirányosoknak Bitter Noémi tanárnő** végzi.
- A hallgatók gyakorlati jegyet kapnak, amely jegyet a szakvezető óvodapedagógus javasol. A gyakorlati jegybe beleszámít a hallgató csoportban végzett valamennyi tevékenysége, az azok előkészítésével kapcsolatos tennivalók ellátása, valamint valamennyi írásos munka.

- **A jellemzést és a javasolt érdemjegyet a gyakorlati igazoló füzetbe kell rögzíteni. A gyakorlati jegyet a hospitálási napló és a javasolt jegy alapján a gyakorlati képzési koordinátor Bartha Enikő tanárnő, a német nemzetiségi szakirányosoknak Bitter Noémi tanárnő adja meg és az elektronikus leckekönyvbe is ő írja be.**

•

A bölcsődei hospitálás általános előírásai az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 1. során:
(a tavaszi félévben javasolt teljesíteni)

A **10 naptól 3 napot bölcsődei hospitálással** tölt a hallgató, **7 napot óvodában** gyakorol. A hallgató választhatja meg, hogy a kéthetes időszak elején, vagy a végén teljesíti a bölcsődei hospitálást. Csak az az előírás, hogy összefüggően (egyben a 3 napot és egyben a 7 napot) kell teljesíteni a kétféle gyakorlattípust.

A bölcsődei hospitálásra csak Egészségügyi kiskönyvvel lehet menni (negatív eredmények birtokában). Váltóruhát és cipőt kell vinni, a pontosabb előírásokról az intézmény vezetőjénél kell tájékozódni.

A bölcsődei megfigyelés szempontjai:

- Tárgyi feltételek: csoportsobák méretei, bútorai, a játékeszközök; speciális helyiségek, az intézmény étkeztetési és higiénés berendezései, az udvar elrendezése, az udvari játékok
- Személyi feltételek: az intézmény vezetője, a csecsemő- és kisgyermekgondozást, nevelést végző szakemberek, a segítő személyzet; a csoportok létszáma, életkori összetétele és a nemek aránya
- Az intézmény kapcsolatrendszere: fenntartó, gyermekorvos, társintézmények, óvodák,
- A bölcsőde és a családok kapcsolattartásának, kommunikációjának formái
- Az elválás a szülőtől, a búcsúzás szokásai, a befogadás folyamata
- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő és a gyermek kapcsolata
- A csecsemő- és kisgyermekgondozó, -nevelő együttműködése a társgondozó szakemberrel, a gondozást, nevelést segítő, kiegészítő szakemberekkel
- A sajátgondozónő-rendszer érvényesülése
- A bölcsődei csoportok napirendje, a gyerekek étkezése: a feltételek megteremtése és az étkezés szervezése, lebonyolítása
- Az önállóságra törekvés kibontakozásának támogatása: önkiszolgálás, önellátás segítésének módszerei
- A játéktevékenységek objektív és szubjektív feltételeinek biztosítása, játéksituációk, játékfajták megfigyelés, bemutatása
- A megismerési folyamat tevékenységeinek tervezése, szervezése, a megvalósítás módja
- Az alvási feltételek biztosítása: körülmények, idő, tér és bútorok
- A szabad levegőn tartózkodás megfigyelése, az időtartam és a tevékenységi formák bemutatása
- A bölcsőde-óvoda átmenet megkönnyítésének formái, módszerei a megfigyelt intézményben

Kiegészítő szempontok a speciális bölcsődei csoport megfigyeléséhez:

- Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek elhelyezésének módja
- Az eltérő fejlődésű, SNI, HH, HHH gyerekek gondozása, nevelése
- A fejlesztő programok összeállításának, kivitelezésének alapelvei
- A speciális személyi és tárgyi feltételek bemutatása
- A korai fejlesztés formái, együttműködés speciális intézményekkel

Az általános iskolai hospitálás általános előírásai az Összefüggő külső szakmai gyakorlat 2. során:

(az őszi félévben javasolt teljesíteni)

A 10 napból 3 napot általános iskolai (alsó tagozatos) hospitálással tölt a hallgató, 7 napot óvodában gyakorol. A hallgató választhatja meg, hogy a kéthetes időszak elején, vagy a végén teljesíti az általános iskolai hospitálást. Csak az az előírás, hogy összefüggően (egyben a 3 napot és egyben a 7 napot) kell teljesíteni a kétféle gyakorlat típust.

Az általános iskolai (alsó tagozatos, lehetőleg első osztályos) megfigyelés szempontjai:

- Tárgyi feltételek: az osztályok méretei, bútorai, az ismeretszerzés eszközei, a szemléltetési eszközök minősége és mennyisége; az „átmenetet” biztosító berendezések: játszósarok, szőnyeg, kuckó, játékeszközök hozzáférhetősége; az intézmény speciális helyiségei: étkezés és higiénés körülmények, tornaterem, a közösségi helyiségek, az udvar, a korosztályos udvari játékok; az udvar elrendezése, az udvari játékok, a sportjátékok lehetőségei az udvaron
- Személyi feltételek: az intézmény vezetője, a tanítók, a nevelő és oktató munkát segítő szakemberek; az osztályok gyereklétszáma, életkori összetétele és a nemek aránya
- Az intézmény kapcsolatrendszere: fenntartó, társintézmények, óvodák,
- Az intézmény és a családok kapcsolattartásának, kommunikációjának formái
- Az óvoda-iskola átmenet megkönnyítésének formái: a befogadás folyamata, a fokozatosság, a játékoság elvei, a biztonságos atmoszféra megteremtésének körülményei,
- A napi és heti órarend bemutatása, a délelőtti és délutáni tevékenységek, napközi, iskolaotthon, „különórák” az órarendben; a NAT előírásai és a korosztály igényei, szükségletei
- Az ismeretszerzés módja: játékoság, élményközpontúság, cselekvő-szemléltető gondolkodtatás; szervezeti formái: frontális és csoportmunka aránya; a csoportok összetétele; a differenciált, az egyéni fejlődéshez igazított tanulás lehetőségei, formái, eszközei
- A tanítói visszajelzések, ellenőrzés, értékelés önbizalmat és a személyiség harmonikus fejlődését biztosító formái
- Néhány tapasztalt nevelési helyzet, konfliktus bemutatása, elemzése
- A különleges bánásmódot igénylő gyerekek nevelése, oktatása (tehetséggondozás, SNI, HH, HHH)

Az összefüggő külső szakmai gyakorlatot vezető óvodapedagógus feladatai

- Ismerje meg az útmutatót, különös tekintettel a külső gyakorlatra és az írásbeli munka elkészítésére vonatkozó részekre!
- Készítse elő a hallgatót a külső szakmai gyakorlatra az útmutatóban megfogalmazott elvek és teendők szerint!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi programjával!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda szervezeti működésével és a minőségbiztosítással!
- Ismertesse meg a hallgatót az óvoda helyi szokásaival és az írásbeli munkákkal!
- Naponta beszélje meg a hallgatóval a következő napra vonatkozó tennivalókat!
- Naponta értékelje a hallgató gyakorlati munkáját!
- Naponta értékelje a hallgató írásos munkáját!
- Készítsen a gyakorlat végén a hallgatóról jellemzést (Gyakorlati igazoló füzet)!
- Munkáját érdemjegyen is fejezze ki (Gyakorlati igazoló füzet)!

A hallgató jellemzésének szempontjai

- A hallgató pontos megjelenése;
- A hallgató milyen szinten ismerte meg az óvoda helyi szokásait, a napi- és hetirendet, a helyi nevelési programot, az írásbeli munkák módját?
- Mennyire tudta megismerni a csoport életének szokásait?
- Milyen mértékben tudott bekapcsolódni a gondozási feladatokba?
- Képes volt-e a gyerekek egyéniségének megismerésére, a differenciált bánásmódra?
- Képes volt-e a játék feltételeinek megteremtésére, a játéktevékenységek inspirálására?
Tudott-e kapcsolatot tartani a dajkákkal és a szülőkkel?
- Hogyan tervezte, szervezte és irányította a tanítási-tanulási tevékenységeket?
- Hogyan tett eleget az egyéb írásbeli feladatainak?
- Önreflexió

Apor Vilmos Katolikus Főiskola
Óvodapedagógus szak
nappali tagozat

Az Összefüggő külső szakmai gyakorlat látogatási jegyzőkönyve
II., III., IV., V. félév

Az intézmény neve:

helye:

A látogatás időpontja:

Az intézményvezető neve:

A pedagógus neve:

A hallgató neve:

évfolyam:

félév:

tagozat: